

РЕШЕНИЕ

№ 23581

гр. София, 14.11.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XVI КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 25.10.2024 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Елица Райковска

ЧЛЕНОВЕ: Златка Илиева

Мария Владимирова

при участието на секретаря Богданка Гешева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **8087** по описа за **2024** година докладвано от съдия Златка Илиева, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по касационна жалба, подадена от А. М. А., чрез адвокат И. С. срещу Решение № 2866 от 29.04.2024 г. постановено по адм. д. № 934/2024 г., първо отделение 5-и състав по описа на Административен съд – София град.

Решението се обжалва в частта, в която е отхвърлен като неоснователен и недоказан предявеният от А. срещу Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" - [населено място] иск за обезщетяване на причинени му неимуществени вреди за разликата над 540.00 лева, до пълната претендирана сума от 100 000.00 лева. Касационният жалбоподател счита, че обезщетението за претърпените неимуществени вреди не е определено съобразно принципа на справедливостта, прогласен в чл. 52 ЗЗД. Претендира отмяна на постановеното решение и постановяване на друго по същество на спора, с което предявеният иск бъде уважен в пълен размер. Моли за присъждане на разноски за адвокатско възнаграждение.

В съдебно заседание, касаторът, редовно призован, се явява лично чрез видеоконферентна връзка и с адв. С.. Поддържа жалбата и моли решението в

обжалваната част да бъде отменено като неправилно, съобразно изложеното в касационната жалба и подробни писмени бележки. Претендира присъждане на разноски, за което представя списък.

Ответникът по касационната жалба - Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" - [населено място], чрез процесуалния си представител юрк. Д. оспорва жалбата и взема становище за нейната неоснователност. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на адвокатския хонорар.

Представителят на Софийска градска прокуратура - прокурор Д., дава заключение за неоснователност и недоказаност на касационната жалба, като намира обжалваното решение на АССГ за правилно и законосъобразно.

Административен съд София град, в настоящия състав, след като обсъди наведените от касатора оплаквания, и с оглед събраните по делото доказателства, преценени поотделно и в тяхната съвкупност, при обхвата на служебната проверка по чл. 218, ал. 2 от АПК, намира за установено следното:

Касационната жалба е подадена в срока по чл. 211, ал. 1 АПК от надлежна страна, за която съдебният акт е неблагоприятен в обжалваната част, поради което е процесуално допустима.

Производството пред първоинстанционният съд се е развило по искова молба на А. М. А. против Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", с която на основание чл. 203 и сл. АПК, във вр. с чл. 285, ал. 1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража е предявил иск по чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС за обезщетяване на претърпени неимуществени вреди в размер на общо 100000.00 лв. за понесени от ищеца неимуществени вреди вследствие на противоправно бездействие на служители на ГДНП, изразяващо се в неосигуряване на нормални битови и хигиенни условия за изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“ в ЗОЗТ „К.“, а именно: недостатъчна жилищна площ; лоши битови и хигиенни условия в помещенията с наличие на влага, мухъл и течове по време на дъжд; наличие на хлебарки, гризачи и дървеници; лоши условия за ползването на общите бани и тоалетни в закритата част на затвора; липсата на санитарен възел извън килиите, който ищеца да ползва при нужда по време на престоя си на открито; негодна за консумация вода с цвят и мирис, както и редовното ѝ спиране поради остаряла материална база; липса през по – голямата част от времето на медицинско лице в затвора, което да се грижи за лишените от свобода при нужда.

С оглед обстоятелствата, изложени в исквата молба на А. А., становищата и исканията на страните в хода на делото, след приложението на чл. 284, ал. 3 ЗИНЗС, съдът е събрал относимите към предмета на спора писмени и гласни доказателства - свидетелски показания, документи от ГДИН, съдържащи справка вх. № 5063/22.03.2024 г. по описа на ГДИН; докладна записка рег. № 3582 от 20.03.2024 г. от мл. инспектор Т. И. – домакин при ЗОЗТ „К.“, ведно с изписани строителни материали; график за топла вода в ЗОЗТ „К.“; таблица за раздаване на перилни и почистващи препарати в ЗОЗТ „К.“; протоколи и докладни записки от извършени дезинсекция и

дератизация на територията на ЗОЗТ „К.“; медицинска справка, ведно с приложени документи. Със събирането им решаващият съд е изяснил фактическата обстановка, като въз основа на установените по делото факти, при обсъждане доводите на страните е направил своите правни изводи.

С решението си по делото административният съд е уважил предявения от А. М. А. против ГД "ИН" иск за сумата от 540.00 лева и го е отхвърлил за разликата до 100 000.00 лева и за част от исковия период, като неоснователен. За да постанови този резултат, съдът е приел, че от събраните в хода на делото доказателства няма данни ищецът да е пребивавал на територията на ЗОЗТ „К.“ в периода от 29.01.2019г. до 20.11.2023г. вкл., като е определил, че доказателства сочат процесния период е само за времето от 01.11.2023 г. до 29.01.2024 г., т. е. за 69 дни. Първоинстанционният съд е установил системен проблем с наличие на хлебарки и дървеници в спалните помещения, при който дезинсекцията не е ефективна, както и липсата на постоянно течаща вода и ограничен достъп до топла вода. За този период от 01.11.2023 г. до 29.01.2024 г., или общо 69 дни, първоинстанционният съд е присъдил на жалбоподателя обезщетение в размер на 540.00 лева за нарушения по чл. 3 от ЗИНЗС, като се е позовал на съдебна практика по подобни казуси, в т.ч. и на актуалната практика на ЕСПЧ. Съдът е изложил убедителни аргументи, че битовите условия в затворническото заведение в този период са създали предпоставки за увреждане на психическото и физическото здраве на лишените от свобода, както и за уронване на човешкото им достойнство, с което е достигнат прага на суровост за установяване на нарушение на чл.3 от ЗИНЗС. При тези аргументи и с оглед презумпцията, установена в разпоредбата на чл.284 ал.5 ЗИНЗС и критериите за справедливост, съдът е уважил иска в посочения по –горе размер и период. За разликата над 540 лева, до претендираните 100 000.00 лева и извън посочения по-горе период, е приел, че искът е неоснователен и недоказан.

Настоящият съдебен състав намира, че решението на първоинстанционния съд е валидно, допустимо и правилно.

Първоинстанционният съд е изяснил напълно фактическата обстановка по делото, събрал е относимите за правилното решаване на спора доказателства, при приложението на чл. 284, ал. 3 ЗИНЗС, обсъдил ги е в тяхната взаимна връзка.

Следва да се посочи, че съгласно разпоредбата на чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода или задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения по чл. 3, който в своята, ал. 1 предвижда, че тези лица не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унизително отношение. Според чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС в случаите по, ал. 1 настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното. Правилен и обоснован е изводът на първоинстанционният съд, изведен от установената по делото фактическа обстановка, че в случая са налице законовите предпоставки, обуславящи основателност на предявения иск за претърпени неимуществени вреди, произтичащи вследствие на неблагоприятни за човешкото достойнство условия при изтърпяване на задържането под стража и наказанието "лишаване от свобода", които са се изразили в неосигуряване на

нормални битови условия за периода, за който иска е приет за доказан.

Настоящият съдебен състав намира, че при определяне размера на дължимото обезщетение, преценката на съда е правилна. Присъденото обезщетение е съответно на претърпените от ищеца страдания и отговаря на критериите за справедливост, определени в нормата на чл. 52 ЗЗД. Същото е съобразено с неголямата продължителност на страданието /около два месеца/, отсъствието на доказателства за настъпване на допълнителни, конкретни вреди за здравето на касационния жалбоподател, със съдебната практика на националните съдилища, тази на ЕСПЧ, както и със спецификите в икономическите и социални стандарти в страната ни. Освен това, съдът е взел предвид и това, че за по-голямата част от исковия период и за част от наведените нарушения по чл.3 от ЗИНЗС искът е останал недоказан. В тази връзка следва да бъде посочено, че настоящият касационен състав напълно споделя изводите на първостепенния съд за частична неоснователност и недоказаност на исковата претенция, както по отношение на времето, за което се твърди, че са търпени вреди, така и досежно отсъствието на достатъчно жилищна площ, наличие на мухъл и влага в помещенията, липса на медицинско обслужване и негодност на водата за консумация.

В заключение, съдът намира, че при постановяване на оспорения съдебен акт не са допуснати нарушения, съставляващи основания за неговата отмяна. Ето защо, същият следва да бъде оставен в сила.

Предвид изхода на правния спор, искането на касатора за присъждане на разноски е неоснователно.

Съгласно разпоредбата на чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС, когато искът бъде отхвърлен съдът осъжда ищеца да заплати разноски в производството. От анализа на цитираната норма следва извод, че в производството по чл. 284 и сл. от ЗИНЗС ищецът дължи само разноските, свързани с производството - за държавни такси, експертизи и т.н., но не и такива за адвокатски и юрисконсултски възнаграждения, независимо от това дали ответникът е бил представяван по делото. Ето защо на ответника по касация не се дължат разноски.

Мотивиран от горното, на основание чл. 221, ал. 2 АПК Административен съд- София град, XVI тричленен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 2866 от 29.04.2024г. постановено по адм. д. № 934/2024 г., първо отделение 5-и състав по описа на Административен съд – София град.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.